

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач

Сумського ДНЗ №13 «Купава»

Алла СЛЮСАР

«31» серпня 2021 рік

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
від 31.08.2021 №1

**Освітня програма
Сумського дошкільного навчального закладу
(центр розвитку дитини) №13 «Купава»
Сумської міської ради
на 2021/2022 навчальний рік**

Освітня програма
Сумського дошкільного навчального
(центр розвитку дитини) №13 «Купава» Сумської міської ради
на 2021/2022 навчальний рік

Загальні положення

Мета і завдання Освітньої програми дошкільного навчального закладу визначені відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, Статуту закладу, пріоритетного напрямку його роботи.

Мета програми: створення умов та рівних можливостей для здобуття якісної освіти кожним дошкільником через урахування індивідуальних особливостей дітей, упровадження партнерської взаємодії – педагоги – діти – батьки, через пріоритетну зорієнтованість на активізацію творчого потенціалу дитини, залучення її саме до тих видів діяльності, які найбільше сприяють формуванню її життєвої компетентності, виявленню інтересів, розкриттю природних нахилів, здібностей та реалізації права на вільний вибір практичних способів дій, занять за бажанням. Сприяти тому, щоб педагогічна діяльність дедалі більш ставала творчим здобутком кожного педагога, а не була простим функціонуванням.

Завдання програми:

1. Реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та напрямів організації життєдіяльності дітей відповідно до освітніх ліній Базового компоненту дошкільної освіти.

2. Дотримання вимог до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень дошкільників до світу та самих себе, передбачених змістом Базового компонента дошкільної освіти.

3. Розвиток базових якостей особистості дитини.

4. Продовження роботи із забезпечення наступності в контексті НУШ.

Освітня програма діяльності дошкільного навчального закладу зорієнтована на цінності та інтереси дошкільника, збереження дитячої субкультури та створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків.

Структура освітньої програми

- Розділ I. Особливості організації освітнього процесу
- Розділ II. Пріоритетні завдання на навчальний рік; інноваційна, експериментальна діяльність
- Розділ III. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності.
- Розділ IV. Інструменти забезпечення якості освіти.
- Розділ V. Інструменти проведення моніторингу освітнього процесу.
- Розділ VI. Основні показники реалізації освітньої діяльності.

Прогнозований результат освітньої програми

Відповідно до завдань плану роботи на 2021/2022 навчальний рік:

- модернізувати освітню діяльність змістовним наповнення предметно-ігрового сучасного освітнього середовища на основі врахування змісту нового планування освітнього процесу в групах раннього віку (за матеріалами інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня) та відповідно до змісту програми «Впевнений старт» (у групах дошкільного віку).

<i>Прогнозований результат програми для здобувачів освіти</i>	<i>Прогнозований результат програми для педагогів</i>
<p>Активна спрямованість на виконання дій без допомоги дорослого, малюки виявляють прості форми самостійності, усвідомлюють власне «Я», зароджується самосвідомість. Утворюються нові форми стосунків між дітьми, поступовий перехід від ігор «поруч» та ігор «на самоті» до спільної ігрової діяльності. Виникнення паростків сюжетно-рольової гри, поява простих ігрових сюжетів. Подальший розвиток наочно-дійового мислення і поява елементарних видів мовленнєвих суджень про навколишній світ. Сформовані навички самообслуговування при забезпеченні помірної та доцільної допомоги. Малюки активно використовують різноманітне обладнання для сенсорного розвитку. У них розвинуті</p>	<p>Удосконалена робота щодо змісту організації освітнього процесу на основі нових моделей, поданих науковими керівниками проєкту Всеукраїнського рівня «Педагогічні умови становлення і розвитку особистості на ранніх етапах онтогенезу» та кураторів проєкту «Впевнений старт», зокрема з питань перспективного та календарного планування освітнього процесу. В групах педагогами створене для малюків розвивальне середовище, яке оптимізує творчий розвиток особистості і виводить його на вікову норму індивідуальним шляхом. При організації освітнього процесу вихователі впроваджують цілісний підхід до формування особистісних компетентностей дошкільника, підготовку його до безпроблемного</p>

<p>позитивні почуття, пов'язані з інтелектуальною діяльністю, а також культура мислення, увага, пам'ять. Вибудовування відносин з батьками з позиції фахівців (педагогів), які знають свою справу. У батьків сформовані партнерські відносини з педагогами на основі конструктивного діалогу.</p>	<p>входження в соціум, предметного і природного середовища через освоєння основних видів життєдіяльності. В практиці роботи педагогів переважає діалоговий формат міжособистісної взаємодії вихователя і дітей.</p>
---	---

- оптимізувати систему освітньої роботи з дошкільниками засобами використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, розширюючи інформаційні обрії вихованців, які допоможуть орієнтуватись у світі в умовах високої технізації життя;

<i>Прогнозований результат програми для здобувачів освіти</i>	<i>Прогнозований результат програми для педагогів</i>
<p>Сформований світогляд дошкільника засобами медіаграмотності в рамках регіонального інноваційного освітнього проєкту «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в освітній процес закладів дошкільної освіти». Медіаосвіта дошкільна є принципово інтегрованою і спрямована на збалансований естетичний та інтелектуальний розвиток особистості дитини (включаючи різні форми інтелекту, зокрема емоційний, соціальний і практичний інтелект). Батьки обізнані з основ та інформації сучасного цифрового світу, підвищився їхній рівень медіаграмотності, вміють правильно регулювати використання новітніх технологій дітьми, обізнаності з використання інформаційно-комунікаційних технологій, щоб потім краще зрозуміти дітей.</p>	<p>Грамотне і безпечне використання інформаційних технологій і технічних засобів навчання. Педагоги вміють користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами.</p>

• створювати умови для формування ігрової компетентності дошкільників забезпечуючи наскрізне впровадження підходу «навчання через гру», забезпечуючи реалізацію освітніх напрямів оновленого Базового компоненту дошкільної освіти.

<i>Прогнозований результат програми для здобувачів освіти</i>	<i>Прогнозований результат програми для педагогів</i>
<p>Дитина виявляє стійкий інтерес та захоплення ігровою діяльністю, зацікавленість до реальних та уявлюваних ігрових подій, ігрового перевтілення та створення ігрових задумів, ситуацій, сюжетів та ігрових ролей. Мотивована на цінності групової солідарності у грі (людяність, відповідальність, справедливість, самовладання, дружність, позитивне спілкування, терпимість). Відповідально ставиться до вибору та виконання ігрової ролі; відтворює свої життєві враження у рольовій грі, використовуючи виразні засоби; виявляє повагу до думки іншого, емоційно реагує на зміни у правилах гри, демонструє інтерес до ігор інших дітей. Дитина ініціює організацію ігор з іншими дітьми за власним вибором. Самостійно обирає тему для гри, моделює явища реального життя, розвиває сюжет на основі досвіду та знань, прикладах дорослих, з літературних творів і казок, дотримується правил рольової взаємодії (узгодження, рівності, управління тощо). Разом з іншими дітьми облаштовує ігрове середовище та самостійно чи з незначною допомогою розподіляє ролі.</p> <p>Батьки підтримують процес формування ігрової компетентності дітей, що відбувається шляхом визнання самоцінності вільної гри, що потребує: забезпечення дитини відповідними до віку іграшками та</p>	<p>Педагог дбає про створення та оснащення ігрового простору з урахуванням віку дітей, знає і постійно вивчає їхні інтереси, ігрові вподобання. Застосовує прийоми залучення до гри, зацікавлює нею дітей, вміє пояснити правильно хід та правила. Вміє спрямовати та зкорегувати ігрові дії, поведінку вихованців, відмічаючи при цьому позитивні або негативні прояви у взаєминах. Педагог знає вподобання дітей, рівень їхніх ігрових умінь, особливості взаємодії дітей у групі тощо. Ефективно організує самостійну ігрову діяльність, послідовно застосовує методи керівництва творчими іграми, чітко пов'язує навчання, творчі ігри та працю. Вміло збагачує ігровий досвід малюків під час організації ігрової діяльності, створює проблемні ситуації в іграх, що позитивно впливає на задум способів відображення дійсності. При цьому виступаючи як рівноправний партнер.</p>

<p>предметами, пояснення за необхідності про призначення іграшок та правил їх безпечного застосування; виявлення батьками поваги до гри як провідного виду діяльності дитини, емоційної, позитивної реакції на самостійні ігри дітей; прояву щирого інтересу до ігор дитини в садочку й урахуванні її ігрових інтересів у домашніх умовах; організації спільної з дитиною гри, придумування нових ігор з іграшками; підтримки бажання дитини грати з іншими дітьми, створення ситуацій для ігор у колі інших дітей, спонукання дитини до обговорення ігрових вражень.</p>	
---	--

- формувати зміст мистецько-творчої компетентності дитини – здатності практично реалізовувати власні творчі здібності на основі реалізації художньо-естетичного напрямку освітнього процесу дошкільника;

<i>Прогнозований результат програми для здобувачів освіти</i>	<i>Прогнозований результат програми для педагогів</i>
<p>Дитина здатна практично реалізовувати свій художньо-естетичний потенціал для отримання бажаного результату творчої діяльності на основі розвинених емоцій та почуттів до видів мистецтва, елементарно застосувати мистецькі навички в життєвих ситуаціях під час освітньої та самостійної діяльності. Результатом набуття мистецько-творчої компетентності є елементарна обізнаність дитини у специфіці видів мистецтва (художньо-продуктивній, музичній, театральній); ціннісне ставлення до мистецтва і мистецької діяльності; прагнення сприймати мистецтво тощо. Має елементарні уявлення про види мистецтва (художньо-продуктивне, музичне, театральне). Розуміє мистецтво як</p>	<p>Педагог вміє виконувати в освітньому процесі роль фасилітатора - підтримувати, спрямовувати, створювати атмосферу благополуччя, залишаючи за дитиною право на самостійність, вибір (зокрема послідовності дій) тощо. Вихователь вміє створити “атмосферу благополуччя”, як одну зі сприятливих для розвитку дитини методичних умов реалізації особистісно орієнтованої моделі її взаємодії з оточенням. За оптимальної взаємодії дитини і мистецького середовища забезпечується задоволення її мистецьких потреб. Для вихованців вихователі створили сучасне соціальне і предметнопросторове</p>

<p>результат творчої діяльності митців, виконавців. Виявляє інтерес до творів різних видів мистецтва, впізнає знайомі твори, проявляє до них особисте ставлення, висловлює враження від мистецтва, інтерпретує твори. Сприймає та емоційно реагує на художній образ, елементарно аналізує засоби художньої виразності у творах мистецтва різних видів і жанрів. Вирізняє специфіку образу мистецтва художньо-продуктивного, декоративно-ужиткового, музичного, танцювального, театрального.</p> <p>Батьки підтримують процес формування мистецько-творчих навичок, який відбуватися у дітей шляхом: заохочення бажання дитини займатися мистецькими видами діяльності; спостережень, позитивної оцінки та підтримки мистецьких вподобань дитини; схвалення вільного самовираження дитини в самостійній художній діяльності тощо.</p>	<p>середовище, яке придатне для формування мистецько-творчої компетентності дітей, мотивування їх до діяльності та творчості, реалізації власних можливостей.</p>
--	---

Розділ I. Особливості організації освітнього процесу

<i>Повні назви закладу дошкільної освіти</i>	Сумський дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) №13 «Купава» Сумської міської ради
<i>Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності закладу дошкільної освіти</i>	Закон України «Про освіту» (нова редакція), Базового компоненту дошкільної освіти, Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234), Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446), Положення про заклад дошкільної освіти (в редакції постанови Кабінету міністрів України від 27.01.2021 №86) та інструктивно-методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів дошкільної освіти:

- ✓ «Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік» (лист Міністерства освіти і науки України від 07.07.2021 №1/9-344)
- ✓ «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти» (лист Міністерства освіти і науки України від 09.12.2019 №1/9-750);
- ✓ «Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури у закладах дошкільної освіти» (лист Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 № /9-765);
- ✓ «Щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками» (лист Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 №1/9-766);
- ✓ «Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти» (лист Міністерства освіти і науки України від 25.06.2020 №1/9-348);
- ✓ Інструктивно-методичні рекомендації «Організація роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (лист МОН України від 14.02.2019 №1/11-1491);
- ✓ Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 №530).
- ✓ Методичні рекомендації щодо організації інклюзивного навчання в закладах освіти (лист МОН України від 26.06.2019 №1/9-409);
- ✓ Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 №1/9-249);
- ✓ Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах (лист МОН України від 02.09.2016 № 1/9-454);
- ✓ Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах (лист МОН України від 02.09.2016 №1/9-456);
- ✓ Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах (лист МОН України від 25.07.2016 №1/9-396);
- ✓ Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців (лист МОН України від

	<p>25.07.2016 № 1/9-396);</p> <p>✓ Щодо вирішення окремих питань діяльності керівників гуртків дошкільних навчальних закладів (лист МОН України від 18.09.2014 №1/9-473);</p> <p>✓ Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період (лист МОН України від 16.03.2012 №1/9-198);</p> <p>✓ Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період (лист МОН України від 28.05.2012 №1/9-413);</p> <p>✓ Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження в протидії булінгу (цькуванню) (лист МОН України від 14.08.2020 №1/9-436</p>
Пріоритетний напрям роботи закладу дошкільної освіти	Еколого-валеологічний
Мова навчання	Українська
Режим роботи закладу	<p>12 годин</p> <p>Режим роботи груп:</p> <p>7.00 – 19.00 – 1 група, чергова</p> <p>7.00 – 17.30 – 1 група раннього віку</p> <p>7.30 – 18.00 – 12 груп</p>
Мережа груп, у тому числі наявність груп: спеціальних, інклюзивних, компенсуючого типу	<p>У закладі працює 14 груп:</p> <p>3 групи раннього віку</p> <p>11 груп – дошкільного віку, з них 2 спеціальні групи для дітей з порушеннями мови</p>
Форми організації освітнього процесу, види та типи занять	<p>Освітня діяльність у закладі здійснюється відповідно до плану роботи на навчальний рік та оздоровчий період.</p> <p>Перспективне та календарне планування у вікових групах складається за регламентом життєдіяльності відповідно до блочно-тематичного планування з урахуванням освітніх ліній та базується на інтегрованому підході до організації освітньої діяльності дітей, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмового матеріалу.</p> <p>Освітній процес включає у себе різні види дитячої діяльності, адекватні віку вихованців та сприятливі для</p>

подальшого розвитку кожної маленької особистості в усіх сферах життєдіяльності. Організація життєдіяльності передбачає педагогічно виважене поєднання організованого та самостійного, вільного типів діяльності дошкільників.

Організований вид діяльності включає ті форми освітньої роботи, через які під безпосереднім керівництвом педагога та за його участі вихованці залучаються до таких видів специфічної дитячої діяльності:

- Організована ігрова діяльність – проведення дидактичних, рухливих, конструкторсько-будівельних ігор, драматизацій;
- Організована навчально-пізнавальна діяльність – заняття, гурткова, індивідуальна робота, спостереження та екскурсії у природу й соціум, пізнавально-розвивальні бесіди, дидактичні ігри, елементарні досвіди й дитяче експериментування;
- Організована трудова діяльність – індивідуальні та групові трудові доручення, чергування, колективна праця;
- Організована художня діяльність – образотворчі, музичні, літературні заняття, розваги, свята, гуртки художньо-естетичного циклу, заняття з художньої праці;
- Організована комунікативно-мовленнєва діяльність – спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, індивідуальна робота у повсякденні, створення і розв'язання певних ситуацій спілкування;
- Організована рухова діяльність – заняття з фізичної культури, музики, хореографічного гуртка, рухливі ігри у повсякденному житті.

Організована ігрова діяльність дошкільників повинна посісти особливе місце у системі організованих освітніх впливів, оскільки власне ігрова діяльність є провідною упродовж усього дошкільного віку. Організоване проведення будь-якої гри повинне мати ретельну попередню, підготовчу освітню роботу з метою створення необхідного і достатнього запасу уявлень та знань про світ природи, культури, людей, навичок компетентної поведінки в ньому.

Організована дитяча діяльність – основа для розгортання на належному змістовому та організаційному рівнях дитячої діяльності

самостійного типу. Вона сприяє започаткуванню базових якостей особистості дитини: організованість, відповідальність, працелюбність, самовладання, спостережливість, креативність. Організована освітньо-пізнавальна діяльність у закладі не обмежується самими заняттями. Програма реалізує відмову від жорсткої регламентації, заорганізованість освітньої діяльності дошкільників та надає їй більш вільного характеру. Відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти та чинної освітньої програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» та освітньої програми для дітей старшого та середнього дошкільного віку «Впевнений старт», через які реалізується зміст освітніх ліній базового компонента, організоване навчання у формі занять проводиться, починаючи з третього року життя. Індивідуальні та підгрупові ігри-заняття проводяться на першому та другому роках життя.

У практику роботи закладу в 2021 – 2022 навчальному році будуть упроваджуватися різноманітні види занять:

1. За змістовими напрямками освітньої роботи.

Традиційний розподіл занять, який співзвучний із складовими змісту освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти України.

2. За дидактичними цілями.

Заняття на повідомлення нової інформації, формування нових знань і умінь, на закріплення знань і раніше отриманих умінь, мішані заняття, які поєднують у собі повідомлення нових знань і закріплення, систематизацію із застосуванням на практиці набутих знань, вмінь і навичок; підсумково-контрольні заняття, де не домінує атмосфера перевірки, екзаменування. Ці заняття можуть бути як різноспрямованими комплексними або інтегрованими, так і односпрямованими.

3. За способом організації дітей.

Доцільно використовувати фронтальні (з усією групою дітей), підгрупові (поділ групи на дві підгрупи), індивідуально-підгрупові (4 – 8 дітей), індивідуальні (одна дитина, або підгрупа 2 – 4 малят).

У групах раннього віку використовувати протягом дня індивідуальний, підгруповий та груповий формат проведення занять.

	<p>4. За специфікою поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання.</p> <p>Програма пропонує комбіновані (комбінація наочних, словесних, практичних методів і прийомів), ігрові та сюжетно-ігрові (освітні завдання вирішуються за допомогою спеціально підібраних ігор). Сюжетно-ігрові заняття мають бути насичені ігровими ситуаціями, сюрпризними моментами, імітаціями.</p> <p>Педагоги закладу формують у дітей життєві компетентності, розвивають базові якості особистості в різних видах діяльності, які відповідають можливостям дітей раннього та дошкільного віку. Гнучко застосовуються індивідуальні, підгрупові та групові форми організації освітнього процесу, які передбачають опосередковане навчання під час спільної діяльності дітей та дорослих, що здійснюється під час використання ігрових підходів, методу проектів, інформаційно-комунікаційних засобів. Велика увага приділяється в освітній діяльності педагогіці партнерства, де батьки – повноправні учасники освітнього процесу. Вихователі діють нарівні з дітьми, створюють умови для вільного спілкування і переміщення по групі, щоб кожна дитина засвоїла інформацію, опанувала на практиці вміння та навички, набула досвіду соціальної комунікації. Педагоги продумують розташування меблів у групі, щоб воно було раціональним, діти могли займатися різноманітними видами діяльності у парах, підгрупах. Дорослі працюють так, щоб повноцінне проживання дитиною кожного дня сприяло задоволенню її фізіологічних, пізнавальних, духовних, естетичних, комунікативних потреб, запитів, інтересів з урахуванням бажань, можливостей, здібностей і нахилів малюка.</p>
<p><i>Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності</i></p>	<p>Для дітей віком від 1 до 3 років проводяться заняття тривалістю до 10 хвилин. Тривалість одного заняття: у молодшій групі - не більше 15 хвилин; у середній - 20 хвилин; у старшій - 25 хвилин.</p> <p>Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій - трьох організованих навчальних занять. У різновікових групах тривалість навчальних занять необхідно диференціювати, орієнтуючись на вік кожної дитини.</p>

	<p>У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, необхідно проводити фізкультурні хвилини.</p> <p>Тривалість перерв між заняттями має становити не менше 10 хвилин. Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, необхідно проводити переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Рекомендується поєднувати та чергувати їх із заняттями з музичного виховання та фізкультури.</p> <p>ДОДАТОК 1.</p>
<p><i>Реалізація варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти, гурткова робота</i></p>	<p>«Мальовничий дивосвіт» (образотворча діяльність) - вихователь Бідна С.П.</p> <p>«Музичний дивограй» (гра на музичних інструментах) - музичний керівник Сударенко І.Л.</p> <p>«Таємниці довкілля» (пошуково-дослідницька діяльність) - вихователь Мінаєва Л.М.</p> <p>«Джерельце» (спортивний гурток з туристично-краєзнавчої діяльності) - інструктор з фізичної культури Якуба Я.В.</p> <p>«Чарівна казка» (театралізована діяльність) - музичний керівник Самофалова О.А.</p> <p>«Веселка» (хореографічна діяльність) – музичний керівник Завгородня В.В.</p>

Розділ II. Пріоритетні завдання на навчальний рік, інноваційна, експериментальна діяльність

<p><i>Завдання роботи закладу на навчальний рік</i></p>	<p>Виходячи з аналізу роботи дошкільного навчального закладу за 2020/2021 н. р., урахуваючи підсумки освітньої роботи за минулий навчальний рік, педагогічний колектив дошкільного навчального закладу спрямовує свою діяльність у 2021/2022 навчальному році на вирішення наступних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • модернізувати освітню діяльність змістовним наповнення предметно-ігрового сучасного освітнього середовища на основі врахування змісту нового планування освітнього процесу в групах раннього віку (за матеріалами інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня) та відповідно до змісту програми «Впевнений старт» (у групах дошкільного віку). • оптимізувати систему освітньої роботи з
---	--

	<p>дошкільниками засобами використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, розширюючи інформаційні обрії вихованців, які допоможуть орієнтуватись у світі в умовах високої технізації життя;</p> <ul style="list-style-type: none"> • формувати зміст мистецько-творчої компетентності дитини – здатності практично реалізовувати власні творчі здібності на основі реалізації художньо-естетичного напрямку освітнього процесу дошкільника; • створювати умови для формування ігрової компетентності дошкільників забезпечуючи наскрізне впровадження підходу «навчання через гру», забезпечуючи реалізацію освітніх напрямів оновленого Базового компоненту дошкільної освіти.
<p>Інноваційна діяльність</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ оздоровчі технології (інструктор фізкультури Якуба Я.В., усі вихователі); ✓ методика Карла Орфа (музичний керівник Сударенко І.Л.); ✓ застосування коректурних таблиць (вихователь Мінаєва Л.М., вчитель-логопед Старостенко В.А.); ✓ проектування (вихователі Жоха Л.М., Майстренко С.Ю.); ✓ ІКТ (вчитель-логопед Осташова І.П.); ✓ технологія ефективного засвоєння інформації «мнемотехніка» (вчитель-логопед Старостенко В.А.); ✓ технологія «лепбук» (усі вихователі); ✓ ейдетика (вихователь Мінаєва Л.М.); ✓ елементи системи М.Монтессорі (вихователі груп раннього віку); ✓ спадщина В.О.Сухомлинського (вихователі Кашенко С.М., Васильцова О.М.); ✓ спадщина С.Русової (вихователь Духно О.А.); ✓ технологія раннього навчання М.О. Зайцева (вихователь Роговець Т.В.); ✓ розв'язання розвивальних завдань за методикою Л.Б. Фесюкової (вихователь Степанова Н.І.); ✓ методи теорії розв'язання винахідницьких завдань (вихователь Мінаєва Л.М.); ✓ халабудна педагогіка Катерини Крутій (усі вихователі) ✓ технологія «Стеля, підлога, стіни, які говорять»

<p><i>Участь в освітніх проєктах, експериментах</i></p>	<p>(усі вихователі)</p> <p>Заклад бере активну участь у довготривалому Міжнародному <i>проєкті «Сприяння освіті»</i> в рамках Меморандуму про взаєморозуміння між МОН України та фондом the LEGO Foundation (Королівство Данія). Головне завдання програми "Безмежний світ гри з LEGO" це - розкриття та розвиток внутрішнього потенціалу кожної дитини, формування її цілісного світогляду та збагачення ігрового досвіду засобами конструктора LEGO.</p> <p>Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.02.2020 №266 "Про реалізацію інноваційного проєкту Всеукраїнського рівня за темою <i>"Педагогічні умови становлення і розвитку особистості на ранніх етапах онтогенезу у 2019-2022 році"</i>, педагоги груп раннього віку «Колобок», «Ягідка», «Краплинка» беруть активну участь у реалізації завдань зазначеного проєкту. Метою даного всеукраїнського заходу є експериментальна перевірка нових моделей і педагогічних практик, змісту, форм і методів, науково-методичного забезпечення для дітей раннього віку.</p> <p>Відповідно до наказу Департаменту освіти і науки від 19.03.2020 № 206-ОД «Про проведення регіонального <i>інноваційного освітнього проєкту «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в освітній процес закладів дошкільної освіти»</i> педагоги закладу стали учасниками регіонального інноваційного освітнього проєкту «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в освітній процес закладів дошкільної освіти». Метою якого є - формування медіакомпетентності, розвиток медіакультури та медіаграмотності суб'єктів освітнього процесу закладів дошкільної освіти та сприяння становленню дошкільної медіаосвіти Сумської області.</p>
---	---

Розділ III. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності.

<p><i>Програми, які забезпечують реалізацію інваріативної та варіативної</i></p>	<p>Базовий компонент дошкільної освіти (наук. керівник Богущ А. М.)</p> <p><i>Комплексні програми:</i></p> <p><i>Українське дошкілля.</i> Програма розвитку дитини дошкільного віку (Білан О. І, Возна Л. М.,</p>
--	---

складової змісту дошкільної освіти	Максименко О. Л. та ін.) – групи для дітей середнього дошкільного віку, спеціальні групи для дітей з порушеннями мови. Впевнений старт. Освітня програма для дітей молодшого дошкільного віку (за заг. науков. редакцією Піроженко Т. О.) – групи для дітей молодшого дошкільного віку. Впевнений старт. Освітня програма для дітей старшого дошкільного віку (за заг. науков. редакцією Піроженко Т. О.) – групи для дітей старшого дошкільного віку.
Парціальні програми	<p align="center">«Безмежний світ гри з LEGO»</p> <p>Програма розвитку дітей від 2 до 6 років і методичні рекомендації (Рома О. Ю., Борук О. П., Близнюк В. Ю., Гонгало В. Л., Косенко Ю. В.)</p> <p align="center">«Україна – моя Батьківщина»</p> <p>Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку (за наук. ред. Рейпольської О, Д., авт: Каплуновська О.М., Кичага І. І., Палець Ю. М.)</p> <p align="center">«Шікаві шашки»</p> <p>Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шашки. (Семизорова В. В., Романюк О. В., Дульська Г. П.)</p> <p align="center">«Медіадошкільник»</p> <p>Парціальна програма з медіа освітньої діяльності для дітей старшого дошкільного віку (Дегтярьова Г.А., Тарасова О.С., Фоменко А.П.)</p>
Корекційно-розвивальні програми для спеціальних груп для дітей з порушеннями мови	«Програма корекційно-розвивальної роботи з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення», автори Кравцова І.В., Стахова Л.Л. (затверджена вченою радою Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол №5 від 29.12.2009)

Розділ IV. Інструменти забезпечення якості освіти

Кадрове забезпечення	Ефективна кадрова політика – важлива складова повноцінного розвитку закладу дошкільної освіти, формування його іміджу, що безпосередньо впливає на якість освітнього процесу, який у дошкільному закладі забезпечують 31 педагогічний працівник: 1 практичний психолог, 3 музичні керівники, 1 інструктор з фізкультури, 22 вихователі. Відповідно
-----------------------------	--

	<p>до штатного розпису працівників дошкільного закладу – 73,97 особи, з педагогічного персоналу - 36,32 особи.</p> <p>Фаховий рівень педагогічних працівників: кваліфікаційна категорія "спеціаліст вищої категорії" – 8, звання "вихователь-методист" – 3, звання "старший вихователь" - 1, кваліфікаційна категорія "спеціаліст I категорії" – 6, кваліфікаційна категорія "спеціаліст II категорії" – 9, кваліфікаційна категорія "спеціаліст" – 8.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності</p>	<p>Предметно-просторове середовище наповнене іграшками та навчально-ігровими посібниками відповідно до Примірною переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання. Відсоток забезпечення складає - 90%. Групові приміщення оснащені на 100% новими дитячими меблями: столами, стільчиками, ліжками, шафами для рушничків та для іграшок та дидактичних посібників, куточками практичної діяльності.</p> <p>Найулюбленіше місце дітей і дорослих – «Природнича лабораторія», своєрідний центр науки й природи, яка у формі дослідницько-пошукової роботи розвиває пізнавальний інтерес дітей до природи, розкриває її багатогранну цінність.</p> <p>Студія зображувальної діяльності, де дошкільники потрапляють у чарівний світ мистецтва, вчать пізнавати і любити прекрасне.</p> <p>Кімната-музей Слобожанщини – дає можливість малюкам побувати в атмосфері народних звичаїв, традицій, символів та оберегів.</p> <p>Спортивна зала, де малюки вчаться бути спритними, витривалими та сміливими.</p> <p>Музична зала запрошує вихованців до подорожі в дивовижний світ музики і танцю.</p> <p>Кабінети: практичного психолога, вчителя-логопеда, методичний, де можна отримати консультативну допомогу, як батькам, так і педагогам з питання виховання та навчання.</p> <p>Заклад забезпечений комп'ютерною та мультимедійною технікою на 80%.</p>
<p>Предметно-просторове середовище закладу</p>	<p>Проводиться на сьогодні у цьому напрямку плідна робота. Активно запроваджується в практику роботи закладу сучасна технологія «Стіни, які говорять». Вона забезпечує дитині можливість бути</p>

повноправним господарем свого персонального простору. У групі «Фіалка» є цікава дошка для малювання крейдою, що має незвичайну форму тваринки - слона, де дитина самостійно може проводити цілий ряд маніпуляцій, тобто "виражати себе": малювати і розмальовувати, розміщувати свої роботи, використовувати як рекламний щит (штендер) в тому випадку, якщо дошка стає частиною сюжетно-рольової гри, наприклад "Магазин". Тоді стіни починають з дитиною "розмовляти". Щоденним і досить своєрідним способом подібної комунікації є "Дошка вибору", розташована на стіні кожної вікової групи. Малята вчаться її "читати", розуміти, виконувати якісь дії для реалізації власного вибору - знаходження в улюбленому ігровому осередку, щоб мати змогу в умовах психологічного комфорту розкривати в собі безліч талантів, задовольняти дослідницько-пошукові запити та бажання. Незвичайними "співрозмовниками" для малечі є бізіборди - розвиваючі дерев'яні стенди, які складаються із серії маніпуляційних елементів, з якими можна виконувати різні цікаві дії. "ввімкнути-вимкнути", "відчинити-зачинити". Це тренує дитячі пальчики, навчає користуванню реальними аналогами в побуті. Дитячі інтерактивні дошки (бізіборди), які розташовані у групах "Краплинка", "Фіалка", "Колобок", "Волошка", - розвивають у малечі дрібну моторику та кмітливість, формують причинно-наслідкові зв'язки, сприяють освоєнню безлічі застібок, замочків, гудзиків, гачків, шнурівок, можливості для малювання, складання мозаїки, музичної гри за наявності клавіатури та інших складників (відповідно до віку дітей). На рівні взаємодії із цими предметами малята досліджують, вивчають, опановують, "розмовляють",

Таким чином малеча спілкується, а стіни в свою чергу теж "говорять" до неї. Щоб дати знання дітям про облаштування проїжджої частини вулиці, навчити орієнтуватися за світлофором та дорожніми знаками, користуватися «зеброю», формувати вміння знаходити вихід із неординарної чи стереотипної ситуації, коли залишився сам на вулиці, уявлення про роботу служб (101, 102, 103, 104) у приміщенні коридору зроблена розмітка проїжджої частини,

виготовлені великогабаритні макети спеціального транспорту, дорожні знаки, світлофор.

Підлога групи "Лілія" із позначенням кольорових слідів дає можливість провести цікаву гру парами "Дзеркало" на імітацію рухів візаві - повторення дій, міміки, жестів, а кольорові кружечки на підлозі та кубики до них запрошують до динамічної гри - "Хто перший", яка розрахована на швидкість проходження дистанції. На виконання одного із завдань за програмою "Впевнений старт" для дітей середнього дошкільного віку в групі "Ромашка" створено гру "Доріжка-лабіринт". Так відкривати світ у грі допомагає підлога. Також для малят групи облаштований своєрідний куточок книги у вигляді дерева, де на полицках знайшли своє місце цікаві дитячі книжки з яскравими ілюстраціями, герої лялькового театру до народних казок. Цей унікальний осередок об'єднаний з куточком релаксації, де дітлахи мають змогу відпочити та поміркувати.

Участь в інноваційному проєкті всеукраїнського рівня за темою «Педагогічні умови становлення і розвитку особистості на ранніх етапах онтогенезу» дала нам можливість по-новому та по-сучасному створити середовищну модель для малят у групах раннього віку. У нагоді нам стала сучасна технологія, що вже активно запроваджується в практику роботи закладу «Стіни, стеля, підлога які говорять», яка дає можливість по-новому поглянути педагогам на освітній простір групи, своєчасно підлаштувати його під запити дітей раннього віку, особливості їхнього сприймання та психофізичного розвитку. Простір групових приміщень для дітей раннього віку в цьому навчальному році був змінений і розподілений таким чином, що він має вигляд закуточків, які відокремлені мобільними консолями, що змінюються на цікавий для малечі дидактичний матеріал. Розвивальний центр сенсорних ігор поповнився новим дидактичним матеріалом, а саме: сенсорні коробки, іграшки для нанизування, рамки-втулки, шнурівки, набірні полотна зі стрічками, гудзиками, застібками, народні іграшки. Зона рухової діяльності «Центр позитивних емоцій», в цьому році була поповнена новим традиційним і нетрадиційним обладнанням, атрибутами для рухливих ігор, завдяки чому були

створені умови для різноманітної самостійної рухової діяльності. Для малят батьки разом з вихователями виготовили модульні фігурки для метання у вигляді літачка, зайця і слона. На підлозі для малят зроблені цікаві розмітки для вправ «веселі фігурки», «Доріжкою з Пепою», «Кумедні тваринки». Для дітлахів був обладнаний імпровізований «намет», з яким вони експериментують на «раз» «два» в різних положеннях. Ми пишаємося тим, що стали членами великої родини проекту «Сприяння освіті», і в кожній групі у нас тепер живе потужне джерело ігрових ідей під назвою «Лего-конструктор». І в групах раннього віку з'явилася нова зона гри з LEGO-конструктором. Чудернацькі споруди та кумедні і фантастичні тваринки вже вмюють будувати наші малюки. Незвичайними "співрозмовниками" для малечі є бізіборди - розвиваючі дерев'яні стенди, що складаються із серії маніпуляційних елементів, з якими можна виконувати різні цікаві дії: "ввімкнути-вимкнути", "відчинити-зачинити". Дитячі інтерактивні дошки (бізіборди), які розташовані у групах "Краплинка", "Колобок" - розвивають у малечі дрібну моторику та кмітливість, формують причинно-наслідкові зв'язки, освоєння безлічі застібок, блискавок, гудзиків, гачків, шнурівок, можливості для малювання, складання мозаїки, музичної гри за наявності клавіатури та інших складників (відповідно до віку дітей).

Розділ V. Інструменти проведення моніторингу освітнього процесу

Підвищення конкурентоспроможності кожного ЗДО пов'язане з його здатністю задовольнити не тільки наявні, але й прогнозовані вимоги батьків-споживачів, вивчення яких має бути одним із напрямів діяльності в системі менеджменту якості і маркетингу дошкільного навчального закладу. У зв'язку з цим у дошкільному закладі проводяться моніторингові дослідження аналізу рівня обізнаності, вмінь та вправності дітей, відповідно до вимог Базового компонента та освітньої програми «Впевнений старт» та програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля». За основу моніторингового дослідження в групах, які працюють за програмою «Українське дошкілля», педагоги закладу використовують моніторинг, роздроблений творчою групою вихователів-методистів міста Суми. Вихователем-методистом садочка був

розроблений моніторинг для груп середнього та старшого дошкільного віку, які працюють за освітньою програмою “Впевнений старт”.

Моніторинг рівня основних компетенцій дітей проводиться вихователями та спеціалістами (музичним керівником, інструктором фізкультури, учителем-логопедом, практичним психологом), починаючи з молодшої групи, з метою цілеспрямованого і повного педагогічного обстеження рівня засвоєння програмового матеріалу та відповідно Базового компоненту дошкільної освіти. З дітьми груп раннього віку – педагогічне оцінювання за системою показників нервово-психічного розвитку дітей раннього віку, яке проводиться у вересні, січні, травні.

Моніторинг основних компетенцій дітей проводиться щоквартально: на початку навчального року (вересень) з метою визначення стартових можливостей дошкільників і постановки конкретних завдань на перспективу; у II кварталі навчального року (січень) з метою відстеження результатів освітнього процесу з дітьми на певному етапі – за півріччя; у кінці навчального року (переважно в травні) з метою підбиття підсумків життєдіяльності дошкільників за тривалий період, визначення рівнів їх розвитку та виконання Базового компоненту дошкільної освіти та освітніх програм.

Інструментарієм для здійснення моніторингу є основні компетенції дітей, які визначені за показниками (критеріями) кожного освітнього напрямку («Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина у світі природи», «Дитина у мистецтва», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Гра дитини», «Мовлення дитини»). Для кожної вікової групи ці критерії свої, і добираються вони з усіх розділів освітньої програми, за якою працює група, узгоджуючись з освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти.

Розділ VI. Основні показники реалізації освітньої діяльності

Основні показники, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні вступу до школи:

- сформовані основні фізичні якості, рухові уміння, культурно-гігієнічні, оздоровчі навички та навички безпеки життєдіяльності;
- сформований позитивний образ «Я», створена база особистісної культури дитини;
- сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, само ставлення, самооцінка;
- сформовані навички соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим;
- сформований інтерес та вміння розуміти інших, бажання долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, вміння оцінювати власні

- можливості, поважати бажання та інтереси інших людей, узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства;
- сформовані уявлення про природу планети Земля та Всесвіт;
  - розвинута емоційно-ціннісна відповідальність екологічного ставлення до природного довкілля, сформовані навички дотримання правил природокористування;
  - сформована готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою;
  - сформоване почуття краси в її різних проявах, ціннісне ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва;
  - розвинуті творчі здібності;
  - сформовані елементарні трудові, технологічні та художньо-продуктивні навички, самостійність, культура та безпека праці;
  - сформовані навички культури споживання;
  - розвинуті творчі здібності, самостійність, ініціативність, організованість в ігровій діяльності та сформований стійкий інтерес до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому;
  - сформоване вміння будувати дружні, партнерські стосунки та ігрові об'єднання за інтересами;
  - сформовані доступні уявлення, еталони, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу.
  - сформована здатність застосовувати отримані знання у практичній діяльності, володіти способами пізнання дійсності;
  - розвинуте наочно-дієве, наочно-образне, словесно-логічне мислення;
  - сформований інтерес до пошуково-дослідницької діяльності;
  - сформовані елементарні математичні уявлення, цілісна картина світу;
  - сформована компетентна поведінка в різних життєвих ситуаціях;
  - сформована культура мовлення та спілкування;
  - засвоєні навички володіння елементарними правилами користування мовою у різних життєвих ситуаціях.
  - сформовані загально-навчальні вміння: розуміє мету діяльності, планує і виконує необхідні дії, контролює та оцінює свої результати;
  - сформовані організаційні вміння: уміє організовувати робоче місце, орієнтується в часі, виконує вказівки педагога, доводить роботу до кінця, вміє працювати з посібниками;
  - спостерігається прагнення до утвердження у новій соціальній ролі – школяра.